

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA BONA ADMINISTRACIÓ (GESTIÓ I RECAPTACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 14 de març de 2023 la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura per la seva disconformitat amb una multa de trànsit, així com per la manca de resposta als recursos interposats.

- Quant al fons de la infracció, que era no obeir un semàfor en vermell, insisteix que, quan va passar, el semàfor estava en groc.
- Quant al procediment sancionador:
 - El 28 de juliol de 2022 va presentar un escrit d'al·legacions en què demanava informació sobre el dispositiu de captació d'imatges, així com les imatges que van servir de prova per a la denúncia. L'11 d'octubre de 2022 es va emetre una resolució desestimatòria que no responia a aquestes peticions i denegava la pràctica de proves sense cap motivació.
 - El 25 de novembre de 2022 va interposar un recurs de reposició contra la notificació de la sanció. En el moment de presentar aquesta queixa, el recurs estava pendent de resolució.
- Quant al procediment de constrenyiment: el 23 de gener de 2023 va interposar un recurs d'alçada contra la provisió de constrenyiment que tampoc no havia estat resolt.
- Considera que se li ha creat indefensió perquè hi ha hagut arbitriarietat i no s'ha seguit el procediment establert.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer el tractament motivat que es volia donar als recursos presentats per la persona interessada.

El dia 20 de març de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 3 d'abril de 2023 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la tramitació donada a l'expedient sancionador i al de constrenyiment. Així mateix, s'aporten les propostes respectives de resolució dels recursos que estaven pendents.

CONSIDERACIONS

1. Procediment sancionador: la infracció comesa

En primer lloc, cal analitzar la qüestió de fons de la infracció. La tipificació de la infracció de la denúncia va ser "no obeir el semàfor en vermell, sense perill", el que suposa una vulneració de l'article 146.a) del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació.

El motiu principal d'impugnació és que, segons manifesta la persona interessada, el semàfor no estava en vermell sinó en groc quan va superar la línia de detenció.

A l'emplaçament de la infracció (c/ Balmes, 169) hi ha dos semàfors, un per als vehicles que volen continuar la circulació en línia recta i un altre només aplicable als vehicles que volen girar a la dreta.

L'informe de l'IMH detalla que la denúncia en qüestió es va originar a partir d'un dispositiu de captació automatitzada d'imatges sense control de velocitat, denominat *fotovermell*. Aquestes imatges no es capten en forma de fotografia sinó que són filmacions dels vehicles que superen les línies de detenció dels semàfors en fase vermella.

D'acord amb les imatges extretes de la filmació i que han estat aportades per l'IMH, s'observa que el vehicle de la interessada va circular en línia recta i **va travessar la línia de detenció clarament quan el semàfor estava en vermell**, i que el que estava en groc era l'altre semàfor, el dirigit als vehicles que volen girar.

En conseqüència, aquesta Sindicatura considera que **la infracció està tipificada correctament**.

2. Procediment sancionador: tràmit d'audiència

D'acord amb l'article 95 del Reial decret legislatiu 6/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), quan va rebre la notificació de la denúncia, la interessada va ser informada que tenia un termini de 20 dies naturals per fer una de les dues accions següents:

- a) Pagar la sanció amb una reducció del 50%. En aquest cas, el fet de pagar-la suposa la renúncia a presentar al·legacions (si se'n formulessin, es considerarien no presentades) i la fi de la via administrativa i del procediment sense necessitat de dictar resolució expressa, i també, des de l'endemà del pagament, la fermesa de la sanció. Passat aquest termini, es disposa de 25 dies més per fer el pagament de l'import de la multa sense reducció.
- b) Presentar un escrit d'al·legacions, fet que comporta la pèrdua de la reducció del 50% de l'import de la sanció, si la resolució és desestimatòria.

I aquesta segona acció va ser l'opció escollida quan la interessada va registrar un escrit d'al·legacions el 28 de juliol de 2022.

En aquest punt, convé fer referència al **tràmit d'audiència**. Mitjançant aquest tràmit, les persones a les quals la incoació d'un procediment administratiu sancionador pot comportar un perjudici poden exercir el seu dret de defensa i ser escoltades abans que l'òrgan administratiu dicti una resolució final. Durant aquest tràmit, la persona interessada pot presentar les al·legacions i proposar les proves que cregui convenients.

A banda de la disconformitat amb la comissió de la infracció (ja analitzada en el punt anterior), la promotora de la queixa va demanar expressament determinades proves: en concret, informació detallada sobre el dispositiu i les imatges del moment exacte de la infracció, ja que la denúncia no anava acompanyada de cap document que acredités la infracció i la fiabilitat del dispositiu de captació d'imatges.

En aquest sentit, tant la normativa específica aplicable al procediment sancionador en matèria viària, articles 83 i següents de l'LSV, com l'article 77 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP) preveuen l'obertura d'un **període de prova, però no amb caràcter necessari sinó potestatiu**, és a dir, només quan es consideri necessari per esbrinar i qualificar els fets, i es poden rebutjar les proves proposades quan siguin manifestament improcedents o innecessàries.

Així, l'article 95 de l'LSV estableix el següent:

1. Notificada la denúncia, l'interessat disposa d'un termini de vint dies naturals per formular-hi les al·legacions que consideri convenient i proposar o aportar les proves que consideri oportunes.
2. Si les al·legacions formulades **aporten dades noves o diferents de les constatades per l'agent denunciant**, i sempre que l'instructor ho consideri necessari, aquelles s'han de traslladar a l'agent perquè n'informi en el termini de quinze dies naturals. En tot cas, l'instructor pot acordar que es practiquin les proves que consideri pertinents per a l'esbrinament i la qualificació dels fets i per determinar les possibles responsabilitats. La denegació de la pràctica de les proves ha de ser motivada i se n'ha de deixar constància en el procediment sancionador.

En el cas que ens ocupa, l'IMH ha informat que es van comprovar les imatges i es va veure clarament la comissió de la infracció i, per això, **no es van apreciar causes suficients que desvirtuessin els fets denunciats**. Per tant, d'acord amb l'article 95.2 de l'LSV, no era necessària cap altra pràctica de prova, atès que el seu resultat no hagués alterat la resolució final d'aquest procediment.

En línia amb el que s'ha exposat, el dia 11 d'octubre de 2022 l'IMH va emetre una resolució sancionadora en sentit desestimatori, va confirmar la sanció i va adjuntar la carta corresponent de pagament del 100% de la sanció dins del termini voluntari.

Aquesta Sindicatura comparteix el sentit i les raons esgrimides per desestimar les al·legacions, **però caldria haver facilitat les imatges a la recurrent**, així com la informació específica sobre el dispositiu que va captar el moment de la infracció, sense que aquesta omisió tingui un efecte invalidant sobre el procediment sancionador.

A data d'avui ambdues peticions han sigut ateses. Arran d'aquesta queixa, el 22 de març de 2023 l'IMH va enviar un fitxer en format PDF amb les imatges esmentades a les dues adreces de correu electrònic facilitades per la interessada en els seus escrits d'al·legacions i de recurs, respectivament. Les imatges també es van incorporar a la resolució del recurs de reposició, en la qual, a més, es va informar sobre els aspectes tècnics del *fotovermell*.

3. Fermesa de la sanció i apertura de la via executiva

La promotora de la queixa va recórrer la providència de constrenyiment amb un recurs d'alçada. Sol·licitava la nul·litat de la sanció sobre la base de la manca de resolució del recurs de reposició.

En aquest punt convé recordar que el procediment sancionador en matèria de trànsit i seguretat viària es regeix per la seva normativa específica i, supletòriament, pel que disposa l'LPACAP.

L'article 160 de l'LGT defineix la recaptació com l'exercici de les funcions administratives conduents al cobrament dels deutes tributaris, que es pot fer en període voluntari o en període executiu, mitjançant el pagament o compliment espontani de l'obligat tributari o, a falta d'això, a través del procediment administratiu de constrenyiment.

Tal com es deia en el peu de recurs de la resolució sancionadora, d'acord amb l'article 96 de l'LSV **la sanció ja era executable amb independència de la possibilitat d'interposar algun recurs** (recurs potestatiu de reposició dins el termini d'un mes, o recurs contenciós administratiu dins el termini de dos mesos). Així, una vegada s'acabés el termini de pagament voluntari, quedava oberta la via executiva mitjançant el procediment de constrenyiment.

Article 96

1. La resolució sancionadora **posarà fi a la via administrativa i la sanció es podrà executar des de l'endemà** del dia que es notifiqui a l'interessat, produint plens efectes, o, si escau, una vegada hagi transcorregut el termini indicat a l'article 95.4.
2. Contra les resolucions sancionadores, es pot interposar recurs de reposició, amb caràcter potestatiu, en el termini d'un mes comptat des de l'endemà de la notificació. El recurs s'interposarà davant de l'òrgan que va dictar la resolució sancionadora, que serà el competent per resoldre'l.
3. La **interposició del recurs de reposició no suspèn l'execució** de l'acte impugnat ni la de la sanció.

D'acord amb la documentació de l'expedient, no consta que, després d'haver rebut la resolució final, la recurrent hagi pagat la sanció en el termini voluntari. Així, **la sanció va esdevenir ferma en via administrativa quan va expirar el termini d'ingrés en període voluntari sense haver-se pagat**, i per això va quedar oberta la via executiva.

El procediment de constrenyiment es regula en la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (LGT, article 167 i següents), i en el Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, pel qual s'aprova el reglament general de recaptació (article 70 i següents).

4. Manca de resposta als recursos

Un cop s'ha produït un acte administratiu a través del procediment corresponent, l'ordenament jurídic reconeix la possibilitat d'impugnar-lo davant de la mateixa Administració pública que ha dictat l'acte (o, si escau, davant dels tribunals de la jurisdicció contenciosa administrativa).

Els recursos administratius són actes de les persones administrades mitjançant els quals se sol·licita la revocació o la reforma d'un acte administratiu previ, i esdevenen una garantia de la ciutadania davant de l'actuació administrativa.

En el cas que ens ocupa, la promotora de la queixa va interposar un recurs potestatiu de reposició contra la resolució sancionadora (data d'interposició: 25 de novembre de 2022) i un recurs d'alçada contra la providència de constrenyiment (data d'interposició: 23 de gener de 2023), però en el moment de presentar la queixa davant aquesta Sindicatura cap dels dos recursos no s'havia resolt.

El termini de resolució del recurs de reposició és d'un mes (art. 96.5 LSV) i el d'alçada també és d'un mes (art. 14.2.I Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals).

Arran de la queixa, en data 23 de març de 2023 l'IMH va resoldre ambdós recursos amb quasi tres mesos de demora, el primer, i un mes, el segon.

Amb independència de l'aplicació automàtica del règim del silenci administratiu negatiu en matèria de recursos, **la denegació presumpta no eximeix de l'obligació de resoldre.**

El principi de bona administració inclou el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania i de donar resposta a les sol·licituds que aquesta adreci a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i de notificar-la, en aquest cas, donant resposta a la instància presentada per la ciutadana.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda ha estat ajustada a dret, però amb certa demora quant a la resolució dels recursos.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.